

Do kdaj so učinkoviti manj invazivni posegi

& kdaj nastopi čas za kirurško pomlajevanje?

Besedilo:

As. Peter Zorman, dr. med.,
spec. plastične in estetske
kirurgije, UKC Ljubljana

As. dr. Andrej Repež, dr. med.,
spec. plastične in estetske kirurgije,
Fellow of EBOPRAS, UKC Ljubljana

Za vsakogar, ki ga motijo starostne spremembe, je treba izbrati najbolj ustrezno metodo pomlajevanja.

Kdaj je bolje izbrati operacijo, ker z manj invazivnimi metodami ne moremo več uspešno zavirati starostnih sprememb, vam bo ob pregledu svetoval plastični kirurg, ki dobro pozna oboje.

Če bi trdili, da je ohranjanje mladostnega videza vse bolj pomembno, bi nekoliko zapostavili prizadevanja naših daljnih prednikov. Številne lepotilne metode najdemo v sodobnih prvinskih kulturah in

sledimo jim lahko daleč v zgodovino. Tehnike za polepšanje vek so stare več kot tri tisočletja in že stari Egipčani so za lepši videz uporabljali maskare in kreme s strupenim arsenikom, svincem in živim srebrom. Tudi

antični Rimljani in Grki so si tako želeli ostati mladi, da so se bili pripravljani v kozmetične namene počasi zastrupljati s težkimi kovinami. Prevladuje zunanji družbeni pritisk, ki nas sili, da ostanemo mladostni in

vitalni, ali je to naša notranja želja, je najbrž debata, podobna tisti o kuri in jajcu. Kakorkoli, sodobna medicina je pri ohranjanju mladostnega videza dosegla velik napredek. Obstaja vrsta učinkovitih in predvsem varnih načinov za ohranjanje in celo pomlajevanje videza. Ker je to področje preraslo v velikanski posel, podjetnost pa ne ostaja vedno v okvirih medicinske etike, se v te namene proda marsikaterega mačka v žaklju. Obstajajo mnoge metode (mezoterapija, s trombociti obogatena plazma, nekatere kreme, masaže, celo joga ...), do katerih imamo nekateri kirurgi zadržke, saj njihova učinkovitost ni znanstveno potrjena.

Estetski posegi za pomlajevanje, ki jih uporabljamo plastični kirurgi, se delijo na manj invazivne in kirurške.

Če poenostavimo, so **manj invazivni** posegi tisti, pri katerih ne uporabljamo kirurškega noža - skalpela. Z njimi pomlajujemo površino telesa, torej kožo, ali pa v globino posegamo skozi drobne vbodne rane z iglico. Od metod, katerih učinkovitost in varnost sta preizkušeni v pravilno zasnovanih znanstvenih raziskavah, najpogosteje uporabljamo vbrizgavanje polnil, botulinum toksina, ablativno pomlajevanje kože z laserjem ali dermabrazijo in kemični piling.

Operativni posegi so nekoliko bolj tvegani in praviloma zahtevajo daljše okrevanje, a z njimi običajno odpravimo vzroke težav v globini. S kirurškimi posegi dvignemo povešena tkiva in vrnemo prostornino izpraznjenim predelom. S tem izginejo gube, ki so posledica povešanja tkiv preko ligamentov, ki na nekaterih delih obraza pritrjujejo kožo na skelet. Odstranimo lahko odvečno kožo, ki se je nabrala na vekah, obrazu ali vratu. V globini lahko »ukrojujimo« notranje plasti, da kot korzet iz mišic in veziva zadržujejo tkiva v mladostnem položaju.

Obe vrsti posegov lahko s pridom kombiniramo, saj lahko nekatere učinke dosežemo le z enimi ali drugimi. Drobne gubice in strukturo kože, na primer, lahko izboljšamo samo s pilingi ali botulinum toksinom. Nasprotno, povešenih struktur ne moremo dvigniti drugače kot z operacijo.

Vsak obraz je treba pred pomlajevalnimi posegi temeljito preučiti v mirovanju in gibanju (mimiki),

izredno natančno prisluhniti željam pacienta in na tej osnovi svetovati najbolj učinkovit način za odpravo neželenih posledic staranja. Prav zato je pomembno, da plastični kirurg dobro pozna vse metode – manj invazivne in kirurške. Predstaviti je treba omejitve in prednosti obeh, predvsem pa pri pacientu vzbuditi zaupanje in popolnoma realna pričakovanja. Pri izbiri prave metode mora kirurg ob vsem upoštevati tudi ceno in čas okrevanja, ki ga dovoljujeta poklic in življenjski slog pacienta.

Kdaj je smiselno začeti z uporabo manj invazivnih metod pomlajevanja?

Ljudje se staramo različno hitro in tudi deli obraza se ne starajo usklajeno. Nekateri imajo zgodaj nagubano čelo, drugi povešena lica. Če pravočasno pričnemo z ustreznimi manj invazivnimi posegi, lahko zelo upočasnimo ali celo preprečimo razvoj nekaterih znakov staranja. Pri kateri starosti je upravičeno začeti s posegi, je zaradi omenjenih razlik težko odgovoriti, pri večini pa bi se po 35. letu starosti na obrazu že lahko našle moteče gube, ki bi se jih dalo učinkovito zabrisati. Izrazite izrazne gube na čelu, med obrvmi in okoli oči lahko dobro obvladujemo z redno uporabo botulinum toksina. Upadla lica in posledični gubi med nosnimi krili in ustnimi kotički dobro popravijo polnila.

Kdaj nastopijo spremembe, ki jih s polnili in botulinum toksinom ne moremo več uspešno odpraviti?

Izrazitih strukturnih sprememb, kot so globoke gube, odvečna koža, povešanje tkivnih mešičkov preko roba spodnje čeljusti, ki sčasoma mladostno - srčasto obliko obraza spremenijo v pravokotno, z manj invazivnimi posegi ni mogoče odpraviti. V četrtem desetletju lahko pri nekaterih postanejo znaki staranja kar očitni, in v pošteveh pridejo manj obsežne operacije s krajšimi brazgotinami, kot so dvig srednjega dela obraza, obrvi ali korekcije vek. Pravi facelifti in operativne pomladitve vratu so največkrat namenjeni osebam okoli petdesetih let in starejšim. Seveda imajo manj invazivni posegi dober učinek tudi pri starejših. Z njimi dopolnimo učinek operacij za še bolj mladosten, a hkrati usklajen in naraven videz. S polnili lahko tako napolnimo uvele ustnice, s pilingi odstranimo drobne gubice in odpravimo starostne lise.

ZORMANREPEŽ *plastični kirurgi*